

31.07.2015
СОФИЯ

Особено мнение

по Решение № Ц-27/31.07.2015 г.
от Светла Тодорова, член на КЕВР

През предходни периоди цените за битовите потребители бяха няколкократно намалявани, което бе една от причините за създаване на сериозни проблеми в електроенергийния сектор. От 01.10.2014 цените бяха възстановени приблизително на нивата им от 2012 г.

Решение № Ц-27/31.07.2015 г. има един основен недостатък – с него отново се намаляват цените за бита. Част от основанията за това са направените законови промени. Всички факти обаче показват, че тези промени не могат напълно да елиминират натрупаните негативи, те могат единствено да предотвратят създаването на текущ дефицит в НЕК, при сбъждане на направените в решението прогнози. В тази връзка и в самото решение е записано, че в следващите ценови периоди следва да се приложи подходящ механизъм за компенсиране на НЕК за минали периоди „както чрез цените на електрическата енергия, така и чрез други регламентирани в националното и европейското законодателство средства, въз основа на анализ на финансовото състояние на обществения доставчик и с оглед недопускане на рязко увеличение на цените на крайните клиенти и дестабилизиране на енергийния сектор“. Това означава, че според комисията бъдещо повишение на цените е напълно възможно.

От една страна средното намаление на цените за бита е пренебрежимо малко и няма да има осезаемо влияние върху сметките на потребителите, но от друга - то дава грешен сигнал за съществуващ потенциал за по-нататъшно редуциране на цените. Моята позиция по този въпрос, която съм заявявала многократно, а именно - че състоянието на сектора, необходимите средства за устойчивото му развитие и предстоящите промени в пазарните отношения не предполагат такава възможност, остава непроменена. Независимо дали през цялата предстояща ценова година цените на енергията за бита ще останат регулирани или ще станат пазарни, те не могат да имат по-ниски нива от настоящите. Разбира се това е мое експертно мнение, но то има за основа няколко всеизвестни факта:

1. Независимо от големия брой лицензирани търговци, тяхната активност по отношение на битовите потребители е нулева. Няма никаква индикация за желание от страна на търговците да заемат каквато и да е част от тази напълно свободна пазарна ниша, което показва, че никой не може да предложи по-ниски цени от регулираните.
2. Регулираната средна цена за небитовите клиенти на ниско напрежение остава висока от тази за бита, независимо, че от икономическа гледна точка те трябва да бъдат поне равни. Това означава, че или едната, или другата е необоснована.
3. Цената на т. нар. „микс“ за регулирания пазар има три основни съставки – цена за задължения към обществото, цена на АЕЦ и на ТЕЦ „Марица Изток 2“. Цената за задължения към обществото отразява обективните дадености по отношение на цени, които са над пазарните, и едва ли ще претърпи значителни изменения при елиминиране на регулирания пазар. Цената на ТЕЦ „Марица Изток 2“ има незначително влияние върху средната цена на електроенергията. Регулираната цена на АЕЦ обаче е значително под пазарната. Това обстоятелство е достатъчно за да се допусне, че при липса на регулирани цени и при отчитане на т. 2 по-горе нито един

търговец не може да направи „микс“ за бита, подобен на съществуващия в момента за регулирания пазар.

Считам, че независимият регулатор трябва да има отговорно поведение, което предполага устойчивост на решенията. Настоящото решение търпи критика, която изразявам с позицията си. Мога да коментирам детайли от решението, но основната причина да гласувам „против“ е изложената по-горе. Начинът ми на гласуване е продиктуван от принципното ми виждане за бъдещето на цените на електрическата енергия за битовите потребители, което счетох за мое задължение да изразя в официален вид.

Светла Тодорова